

LIBRIS

We know
books

LIVIU PREDESCU

Cu autismul la psiholog

...sau despre fața nevăzută a Lunii

Editura ARLEQUIN

București

2026

Cuprins

Cuvinte despre carte și autor.....	9
În loc de... ..	17
Punct... și de la capăt cu autism	19
Pentru a ajuta copilul, este necesar să fie ajutați părinții.....	26
... spune, de ce?! de ce eu și nu tu?! de ce copilul meu?!... ..	30
Este, în primul rând, un copil... diferit (și are o dublă deficiență).....	39
Când ai un copil diferit devii un părinte diferit.....	47
Autismul nu este o boală, este o diversitate.....	51
Nebuloasa cauzelor (alte pagini din istoria autismului).....	62
Ce este un nume? (în căutarea unei definiții).....	73
Când apare? (vârsta debutului și diagnosticul).....	76
Cum poate să fie recunoscut autismul?	78
Când ar trebui să se îngrijeze părinții?	82
Bizarul este trăsătura caracteristică în autism	99
... parcă m-am născut pe planeta greșită (sindromul geniilor?).....	112
Triada impedimentelor	120
Este ciudat, dar nu este o ciudățenie (nu jeliți după noi!).....	129
Vrei să fim echipă în această misiune?	141
Combateți dizabilitățile autiste, nu autismul	148

Familia este cel mai bun terapeut	164
Hărți mintale (în autism)	171
Nu există eșec, există feedback	185
Ce se potrivește la un autist, nu se potrivește la altul.....	189
Punct. Și de la capăt... cu obiective și strategii.....	199
Evoluție și pronostic	207
Speranță de la un părinte pentru un alt părinte.....	213
Diferit, dar nu mai prejos (este vindecarea un scop?).....	224
Aport documentar (în loc de... epilog)	229

Cuvinte despre carte și autor

Cărțile cu această tematică – autismul – sunt scrise de psihologi în momentul în care sunt dominați de una dintre următoarele trei intenționalități: fie gândindu-se la copiii cu autism, dorința principală fiind de ai ajuta pe aceștia; fie gândindu-se la terapeuți, dorința principală fiind aceea de a le oferi tehnici practice de intervenție, pentru ca procesul terapeutic să aibă o eficiență cât mai mare; fie gândindu-se la ei înșiși, dorința principală fiind aceea de a se promova. Sigur că aceste intenționalități pot coexista, dar în măsuri diferite, la diverși autori. Autorul rândurilor care urmează se detașează însă de cele trei categorii menționate mai sus, dominat fiind în scrierea cărții de dorința de a veni în sprijinul părinților cu copii cu autism.

Domnul Predescu realizează un lucru original și practic în paginile acestei cărți: scrie pentru părinții copiilor cu autism rânduri care denotă un interes sincer față de problemele cu care se confruntă aceștia, în momentul în care în familia lor apare un copil la care nu au visat niciodată, deoarece acesta este total diferit de ceea ce știau ei că poate să fie un copil.

Din perspectiva mea, a unui psiholog care formează cadre ce lucrează cu părinții copiilor cu autism, domnul Predescu se manifestă în paginile acestei cărți paradoxal: se observă clar o implicare în relația cu părinții cărora li se adresează, dar, în același timp, rămâne obiectiv, oferind o perspectivă detașată asupra conflictelor interioare ale părinților, dar și ale persoanelor din spectrul autist. Cum este posibil acest lucru? Cum este posibil să nu cadă în capcana sindromului ajutorului neajutorat? Simplu: se apleacă cu empatie și interes asupra părinților copiilor cu autism, însă nu se implică emoțional. Lucrul acesta este posibil, și în paginile acestei cărți autorul nostru demonstrează acest lucru.

Acum ești un trecător printr-un parc pentru copii. Sunt mulți copii care râd, aleargă, se joacă. Bruscuț, unul dintre copii începe să fluture agitat din mâini și să scoată sunete care sperie și îndepărtează copiii din jurul său, bizar care atrage atenția tuturor, iar părintele copilului nu reușește să-l liniștească. Ești spectator la această scenă. Cum reacționezi? Poți să-i privești în ochi, copil și părinte, fără a judeca?

Astfel începe drumul. Pentru că este un drum. Nu am nicio îndoială. Drumul către acceptare. Cu tot ce înseamnă aceasta: plenitudine și integritate, conștiință și luciditate, iubire și bucurie. O să încerc să fiu cât mai clar în ceea ce vreau să spun. Ca împreună să aflăm rădăcinile autismului, să înțelegem lumea în care trăiesc părinții unui copil cu autism, să cunoaștem „diferitul” de lângă noi, de lângă mine, de lângă tine – este „fața nevăzută” a Lunii. Ca psiholog, mă preocupă cum trăiește fiecare situația și cum se trăiește pe sine, mă preocupă modificarea modului de trăire.

Punct... și de la capăt cu autism

Diagnosticul a fost stabilit: autism! Este cu adevărat o lume, dar o lume în afara noastră. O lume total diferită, chiar dacă zbuciumată, dar fascinantă și generoasă, plină de mister și de bizar. Așadar, s-a făcut, prin diagnostic, primul pas către certitudine. De-acum, reacția părinților la momentul aflării acestui diagnostic este un aspect spinos, apărut într-un context delicat. Ne este teamă de necunoscut. Ceea ce nu cunoaștem sau nu înțelegem, tindem să-i negăm evidența, să eliminăm. Misterul poate să fie însă dezlegat rând pe rând, iar bizarul poate fi, și el, de asemenea, decodat încetul cu încetul. Nu este o muncă simplă, nu este ușoară. Fiecare copil, având autism, trebuie văzut ca un caz de maximă urgență. Pentru a supraviețui în lumea noastră, nonautistă, are nevoie de înțelegere, efort, angajament și răbdare. Dar ne va da satisfacții.

Părinții au deja o părere formată în legătură cu aspectele bizare în dezvoltarea copilului lor. Uneori, au idei preconcepute despre ce s-ar putea ascunde în spatele acestei stări de fapt atipice. Uneori, nu. Uneori, crezurile pe care și le-au format nu au nicio legătură cu ceea ce se întâmplă. Fiecare astfel copil este deosebit, unic. Iată de ce, în momentul în care echipa de evaluare și diagnosticare hotărăște anunțarea diagnosticului, este important să știm dacă părinții presupun existența unei afecțiuni, cum și cine va comunica diagnosticul familiei (de exemplu, psihologul sau pediatrul), dacă se vor anunța ambii părinți în același timp sau fiecare individual. Trebuie să privești în ansamblu. Trebuie, așadar, avută în vedere reacția posibilă a părinților în momentul în care vor fi anunțați și, nu în ultimul rând, conținutul comunicării. Trebuie să se țină seama de personalitatea și competențele părinților. Trebuie cunoscute date despre istoria, dinamica, capacitatea de comunicare, limbajul familiei respective. Ca psiholog, în timpul întrevederii clinice, trebuie să-ți dai seama pe ce

poziție se situează părinții, care este părerea lor. Este importantă personalitatea și competența specialistului care le dă această veste. Veste poate să vină ca o lovitură de baros în plin piept. Întrebarea de tatonare este simplă, părintele este întrebat despre ce crede că nu este în regulă, ce crede că se întâmplă cu al lui copil...

„Părinții relatează deseori că a afla despre copilul lor că este autist a fost cel mai traumatic eveniment care li s-a întâmplat. Persoanele nonautiste văd autismul ca pe o mare tragedie, iar părinții resimt în mod continuu dezamăgiri și durere în toate stadiile ciclului de viață al copilului și familiei. Dar această durere nu provine din autismul copilului în sine. Este o durere, un doliu despre pierderea copilului normal pe care părinții sperau și se așteptau să-l aibă. Atitudinile și așteptările părinților, discrepanțele între ceea ce ei așteaptă de la copiii de o anumită vârstă și dezvoltarea efectivă a copilului lor provoacă mai mult stres și suferință decât complexitățile practice ale vieții cu o persoană autistă.”

(Jim Sinclair, persoană cu autism)

Primul șoc și cel mai teribil pentru părinți este, fără îndoială, diagnosticul în sine și momentul fixării acestuia. Pentru a minimaliza efectele devastatoare ulterioare, șocul trebuie atenuat. Nu trebuie ignorat vreodată faptul că, modul în care va fi expus diagnosticul va avea o influență preponderantă asupra reacțiilor și evoluției afective ulterioare a părinților vizavi de copilul lor. Căci niciun părinte nu-și dorește să se confrunte cu un astfel de diagnostic, când este vorba de copilul său. Și nu este de condamnat dacă, la momentul aflării diagnosticului, va avea reacții distorsionate, contradictorii calității de părinte. Aflați în fața medicului, ne dorim să aflăm că totul este în regulă. Sau, în cel mai rău caz, că va fi bine. Acesta este motivul pentru care, uneori, chiar dacă au anumite bănuieli, părinții se ascund în spatele gândului disperat și infantil că asta nu li se poate întâmpla lor, familiei lor, și ignoră inconștient sau minimalizează simptomele deja existente de multă vreme.

Punctul este, așadar, firesc. Dar de ce de la capăt? Pentru că stabilirea diagnosticului de autism, precum și a altui diagnostic care comunică o deficiență în dezvoltarea normală a copilului, marchează

sfârșitul unei vieți de familie normală, având speranțe de viitor cu privire la propriul copil, și punctează începutul unei suferințe sfâșietoare pentru părinții care își vedeau până la acel moment copilul, poate chiar unicul lor copil, ca fiind perfect normal.

A fi părinte este opțional până în momentul concepției – un copil nu apare niciodată fără o explicație sau o motivație. Copilul poate să fie pentru unele cupluri sensul vieții, visul pentru care să lupti. Pentru altele, copilul poate fi doar o înregimentare automată la practica milenară a vieții înseși. Visul păstrează muzica vie în interiorul tău. În gama notelor intră în primul rând dragostea, pasiunea, apoi lacrimi de bucurie și durere, tristețe, consecvență, renunțare la tine însuși, sacrificiu. Este un drum lung pe care, ca părinți, îl dorim ascendent, îl străbatem cu pași mai mici sau mai mari, purtând pe umeri greutatea vieții, dar încercând să facem din copilul nostru un adult independent și împlinit. Însă, autismul (stabilit medical, demonstrat științific, abordat cu obiectivitate) deschide o prăpastie adâncă chiar la începutul acestui drum. Apare, astfel, o fisură în evoluția normală a copilului și, implicit, a familiei sale. Această fisură se adâncește cu fiecare pas regresiv al copilului și cu fiecare moment de disperare și nesiguranță trăită de părinte. Visul cel mai frumos devine cel mai negru coșmar, muzica devine zgomotul care scindează sufletul. Din acest moment, viața familiei s-a schimbat radical. Va crește (și copilul, acum diagnosticat cu autism) alături de ceilalți, dar va fi diferit! Cât de diferit, părinții vor afla pe drum, un alt drum – au o lume întreagă de descoperit. Împreună, doar împreună, vor descoperi lumea autistă. Dar, la momentul stabilirii și comunicării definitive a diagnosticului, părinții nu știu asta.

Părinții care află că pruncul lor are autism sunt atât de bulversați, de șocați, încât nu-și conștientizează forțele interioare de care vor avea nevoie în următoarea perioadă. Devin nesiguri, sperați, încrâncenați, pierd o mare parte din potențialul interior, înainte de a începe lupta. Pentru că urmează o luptă fără sfârșit: lupta cu autismul copilului și cu propriile lor limite – importantă este atitudinea cu care „traversezi”...

* * *

Cine poate construi punți între lumea autistă și lumea nonautistă, între durere și inevitabil? Cine ne ajută să supraviețuim? Credința, în speță speranța că se poate face ceva pentru salvarea copilului. Și cine îți poate deschide porțile sufletului? Cine îți poate întări speranța? Psihologul, consilierul, cel care poate face legătura între a nu accepta și a spera. Un om cu un vis, un vis realist, nu poate să fie îngenucheat. Prin pregătire, psihologul este asemenea unui om de știință, să-i spun „știința” gândirii, căci de suflet se ocupă alții, dar de îngrijirea sufletului este responsabil fiecare – dincolo de această curtoazie (suntem mai mult decât o profesie) și psihologul este tot un om, cu slăbiciunile și problemele lui, poate chiar părinte, plin de culpabilități și el, părinte care poate să fie, și el, de asemenea, lovit de o asemenea „nenorocire”, trecând prin momentele lui de deznădejde, de disperare. Are, așadar, credibilitate de specialist și are latura umană care îl ajută să sprijine părintele care se confruntă cu autismul.

„O anumită durere este naturală, pe măsură ce părinții se ajustează faptului că un eveniment și o relație la care se așteptau nu se va materializa. Dar această durere pentru un copil normal din fantezie are nevoie să fie separată de percepțiile părinților asupra copilului pe care îl au: copilul autist care are nevoie de sprijinul adulților care îl îngrijesc și care poate forma relații pline de sens cu aceștia, dacă i se dă ocazia. Concentrarea continuă asupra autismului copilului, ca o sursă de durere, este vătămătoare atât pentru părinți, cât și pentru copil, și împiedică dezvoltarea unei relații de acceptare autentică între ei. Pentru binele lor și pentru binele copiilor lor, eu îi îndemn pe părinți să-și schimbe radical percepția privind ceea ce înseamnă autismul.”

(Jim Sinclair, persoană cu autism)

Părinții acceptă mai ușor un diagnostic cu autism, decât unul cu dizabilitate intelectuală sau cu retardare mintală. Problemele apar și se acutizează în situația copiilor care suferă, în același timp, de dizabilitate intelectuală și de autism, situație cu care se confruntă, din păcate, majoritatea copiilor cărora le-a fost stabilit diagnosticul cu autism. Este foarte greu să aduci în discuție toate aceste probleme. Impresia generală este că autismul nu are nimic de-a face cu dizabili-

tatea intelectuală și, mai grav, că autismul reprezintă o formă de inteligență superioară! Este destul de dificil să contrazici această concepție eronată și să le spui oamenilor că există persoane cu autism care au un nivel de inteligență ridicat, dar că aceștia reprezintă o excepție, așa cum se întâmplă și în rândul persoanelor nonautiste, adevarul fiind că majoritatea persoanelor cu autism suferă, în același timp, de dizabilitate intelectuală. De asemenea, pot avea încă și alte afecțiuni asociate: epilepsie (convulsii), probleme senzoriale, sindromul X fragil, probleme gastrointestinale, tulburări de somn... și multe alte complicații.

În mod firesc, apar primele întrebări existențiale: Cum poate să fie evitată depresia părinților?; Cum pot fi activate și întărite forțele interioare pe care le au părinții deja, dar pe care brusc le pierd din vedere în momentul șocului?; Cum pot fi găsite cât mai repede noi resurse sufletești?; Ce trebuie făcut?; Cum să-și reorganizeze viața?; La ce să renunțe?; Ce să adauge? Părintele își reconsideră valorile. Altfel iubești la o vârstă matură și altfel iubești în tinerețe, altfel iubești copilul pe care îl dorești și altfel iubești copilul pe care doar îl crești, silit sau cu bună știință. Și, indiferent de situație, te uiți la alte lucruri, capeți alte lucruri, vezi alte lucruri, ai alte criterii...

Prima soluție pe care o știi, ca psiholog, este să comunici, să nu te închizi în tine. Să spui că te doare, să spui că suferi, să spui că ești furios. Firesc, dar nu oricui, și nu trebuie spus tot (spunem prea multe lucruri gratuite în viață), căci trebuie să existe prin preajmă și oameni care să vrea și să fie disponibili să te asculte. Se spune că orice om este un psiholog și un filosof. Profani. Trăind printre oameni, căpătăm anumite cunoștințe despre oameni și anumite judecăți de ordin psihologic și filosofic.

Dacă nu mai poți să le ții în tine, dacă trebuie să le împărtășești cu cineva, atunci trebuie să vorbești cu cineva care nu are o mare empatie. Să raționalizezi, nu să discuți în termeni emoționali. Victimizarea este o stare în care putem cădea foarte ușor. Putem să ne victimizăm, dar această stare nu ne va aduce nimic bun. Nu trebuie pedalat pe suferință, nici pe implicarea consilierului, psihologului. Este grav ca primul gest să fie căutarea și abordarea psihologului, ca fiind unica și ultima persoană care poate găsi soluția în locul părinte-

lui. Uneori, prima reacție a unui părinte care tocmai a aflat diagnosticul copilului său este mersul la psiholog, așa cum mergi la medicul curant, pentru a obține o rețetă miraculoasă. Mulți părinți rămân împietriți în falsa idee că, odată intrați în cabinetul psihologului, acesta le va spune ce să facă, iar ei vor face întocmai și totul se va rezolva, cumva, cândva, de la sine. Ori, persoana psihologului apare evidențiată doar discret, delicat, efectiv prin ceea ce trebuie, poate și este lăsat să facă pentru a-i ajuta pe cei care sunt loviți de autism. Practic, mersul la consilier, la psiholog, trebuie abordat ca o altă variantă optimă de a lupta împotriva autismului. Și după ce se ajunge în cabinetul de consiliere, trebuie înțeleasă și acceptată realitatea esențială că psihologul nu dă rețete de viață. Nici în autism, nici în alt aspect dezorganizat al existenței noastre. Nu garantează reușita consilierii. Nu are voie, nu poate, nu trebuie să promită nimic celor care îi deschid ușa, disperați și rătăciți în propria lor viață. Psihologul are sarcina ingrătă de a explica părinților copilului cu autism care este diferența esențială între iluzia vindecării și credința ameliorării. Iluzia este imposibilă, credința se poate concretiza.

Degeaba ai bune intenții și vrei să faci, dacă nu știi cum. Prima reacție a părinților puși în fața diagnosticului de autism, ar fi benefic să fie comunicarea durerii. Dacă nu mai suportă discuțiile din cuplu, își pot căuta un interlocutor în persoana bunicilor copilului, a fraților, a prietenilor apropiați, a preotului confesor. Cei apropiați afectiv de familie vor fi primii care vor afla ce se întâmplă și vor contribui, prin simpla ascultare, empatică, la micșorarea durerii celor doi părinți. Apoi, în același scop, de reechilibrare interioară, ar trebui să se facă următorul pas: căutarea, găsirea și abordarea unui psiholog, consilier familial, care prin formatul său profesional este pregătit să ofere servicii de consiliere, de data asta, în cadru specific, având un scop direct suportiv, în sensul recreării și păstrării echilibrului în familia afectată.

„Autismul nu este un apendice. Autismul nu este ceva pe care cineva îl are, sau o cochilie în interiorul căreia o persoană este prizonieră. Nu există un copil normal ascuns în spatele autismului. Autismul este un mod de existență. Este cuprinzător, colorează fiecare

experiență, fiecare senzație, percepție, gândire, emoție și întâlnire, fiecare aspect al existenței. Nu este posibil să separăm autismul de persoană – și dacă ar fi posibil, persoana rămasă după aceasta nu ar fi aceeași cu cea de la început. Aceasta este important, așadar opriți-vă un moment să reflectați: autismul este un mod de existență. Nu este posibil să separăm persoana de autism.”

(Jim Sinclair, persoană cu autism)

Consilierea psihologică se referă întotdeauna la o problemă concretă care se manifestă la celălalt în planul tangibil, al acțiunii, și care este determinată de o situație la un moment dat.

Membrii familiilor în care există un copil diagnosticat cu autism trebuie ajutați să înțeleagă că vor merge la psiholog, nu pentru a primi o rețetă cu un medicament minune. Vor primi doar atenție, empatie, încredere, acceptare. Nu vor putea să fie ajutați să-și vindece definitiv copilul. Vor fi, în schimb, susținuți în toate eforturile pe care le vor face pentru a-și restabili echilibrul interior. Psihologul nu face minuni cu viețile și problemele existențiale ale solicitanților. Nu este un vraci care oferă tămăduiri miraculoase. Este, însă, o persoană care are competențele și capacitatea necesare pentru a ajuta la identificarea problemei, la acceptarea limitelor personale și la căutarea de soluții realiste, constructive, care pot duce la clarificarea și depășirea conflictelor interioare cu care ne confruntăm la un moment dat, de-a lungul vieții noastre, fiecare dintre noi. Astfel că și el, chiar psiholog fiind, merge în astfel de momente la... psiholog.

Este necesară experiența (și inteligența) emoțională; oamenii trebuie să-și dezvolte această experiență. Există, pe de altă parte, o preocupare pentru persoană, desăvârșire, cunoaștere de sine. Toată activitatea de consiliere este orientată însă spre găsirea de soluții, o soluție pe care părintele să o poată aplica cu propriile sale forțe.

Pentru a ajuta copilul, este necesar să fie ajutați părinții

Da. Pentru a ajuta copilul cu autism, mai întâi este necesar să fie ajutați părinții. Este însă o sarcină dificil de început, pentru că primul pas, uriaș, este tocmai acceptarea diagnosticului stabilit copilului lor. Ori, aici nu poate să intervină psihologul: din moment ce o persoană consideră că nu are o problemă, nimeni nu-i poate demonstra contrariul. Autismul, ca diagnostic, poate să fie devastator pentru unii părinți, în timp ce pentru alții poate să fie o ușurare faptul că, în sfârșit, primesc o explicație medicală, științifică, pentru simptomele copilului. Unii părinți pot fi copleșiți de teama și durerea de a nu mai ajunge la viitorul sperat pentru copil. Nimeni nu se așteaptă să aibă un copil cu dizabilități în dezvoltare.

Diagnosticul cu autism poate să fie traumatizant. Părinții sunt obligați să treacă prin această experiență, pe care nu o pot evita. Și, pentru că simt că nu sunt pregătiți să o controleze corespunzător, pot alege să rămână pasivi și să lase lucrurile să se desfășoare de la sine. Este prima reacție, omenească: împietrirea în fața șocului. Uneori e necesar să păstrăm o anumită distanță, după care să încercăm să evaluăm situația. Limitele sunt astfel impuse de către părinții aflați în asemenea situații. Șocul poate să fie atât de mare, reacția de retragere în sine a părinților poate să fie atât de profundă, încât respingerea se poate extinde asupra oricărei influențe din exterior, chiar și (mai ales și) asupra psihologului sau diagnosticianului, care se văd astfel obligați să respecte durerea părinților și să accepte distanțarea lor.

Acceptarea diagnosticului și, implicit, a copilului cu sindrom autist este esențială deoarece, în funcție de intervalul de timp în care este asimilat diagnosticul și de nivelul de acceptanță al părinților, copilul va beneficia de o evaluare adecvată și o intervenție precoce

structurată. Sunt părinți care refuză să accepte diagnosticul, indiferent cât de mult încearcă psihologul să-i determine să poarte o discuție despre cufundarea în această zonă periculoasă. Dar sunt și părinți care, după acceptarea diagnosticului, își exprimă sentimentele cu o demnitate dezarmantă, care, dacă este completată și de un echilibru interior, îi poate ajuta să facă mai repede pașii necesari pentru o intervenție optimă asupra copilului. Aceștia sunt părinții care au o relație de cuplu solidă, și vor fi uniți de gravitatea problemei pe care o au de rezolvat. Din păcate, acestea sunt episoade rare, când părinții sunt împreună implicați și dedicați întru-totul cauzei copilului lor. Și sunt, bineînțeles, și părinți care neagă total, vehement, un asemenea diagnostic. Înaintea acceptării diagnosticului și a mobilizării pentru a face ceva concret ca să-și ajute copilul, acești părinți pot adopta o altă modalitate indirectă de negare a diagnosticului: vizite frecvente la diverși specialiști, în speranța identificării unor divergențe de opinie. Întotdeauna trebuie să-i încurajăm pe părinți să aibă și o a doua confirmare, trimițându-i fie la unul dintre ceilalți specialiști din echipă, fie la alți specialiști care se ocupă de copiii cu autism sau cu întârzieri în dezvoltare. Așadar, de la bun început, încercăm să stabilim un raport echidistant, dar consecvent, cu părinții, pe care să-l urmărim până la final, dându-le astfel posibilitatea să-și exprime acceptarea sau, dimpotrivă, refuzul evidentei.

Părinții care refuză să accepte evidența, apelează așadar la două strategii: fie neagă realitatea, fie o transformă. Nici nu caută răspunsuri. Nu vor răspunsuri, pentru că se tem de răspunsuri. Se opresc și rămân ancorați de părerea unui singur specialist, care le oferă varianta lui, alta decât autismul, și o rețetă cu medicamente, care speră să le vindece copilul. În negarea realității, părintele spune că al lui copil nu are nicio problemă, fiind la fel ca toți copiii de vârsta lui, eventual ceva mai încâpățânat, iar eventualele referiri la bizareriile lui (de exemplu, incapacitatea de a lega relații și de a se juca cu ceilalți copii) sau de-acum particularitățile acestuia (de exemplu, comportamentele autostimulative extreme) sunt luate fie ca erori de interpretare ale celor din jur, fie deja atacuri agresive la adresa lui ca părinte, considerat a fi incapabil să-și educe copilul. În transformarea realității, părintele observă că este ceva diferit la copilul lui în comparație